

Høringsnotat

Forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m. v., lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser), lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m. v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse

(Forenkling af proceduren for godkendelse af vedtægtsændringer m.v.).

I. Indledning

Lovforslaget blev den 9. december 2011 sendt til høring hos 51 myndigheder og organisationer m.v. og offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 51 hørte har 22 afgivet høringssvar. I 8 høringssvar er der bemærkninger til lovforslaget. En liste med angivelse af, hvem der har svaret, og hvem der har afgivet bemærkninger, er vedlagt.

Ministeriet for Børn og Undervisning vurderer, at de indkomne høringssvar giver anledning til en enkelt ændring af lovforslaget samt til enkelte præciseringer af lovforslagets bemærkninger.

II. Væsentlige bemærkninger til lovforslaget

1. Generelle bemærkninger

Der er almindelig tilslutning til forslaget om forenkling af proceduren for godkendelse af vedtægtsændringer m.v.

Enkelte høringssvar har fundet anledning til at kommentere på emner, der ikke indgår i lovforslaget. Kommentarerne er ikke medtaget i høringssnotatet.

2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte emner:

2.1. Friskoler og private grundskoler m. v. (Lovforslagets § 1)

Lilleskolerne tilslutter sig de foreslåede ændringer og vil overveje at foreslå ændringer af vedtægtsbekendtgørelsen.

Skolernes formål og værdigrundlag

Danmarks Privatskoleforening (DP) finder, at lovforslaget indebærer en indskrænkning af skolernes formål, og at forslaget hindrer nye holdningsskoler i at indsatte skolens værdigrundlag som en del af formålet. DP foreslår således, at i lovforslagets § 1, nr. 2, fjernes den nye bestemmelse i friskolelovens § 5, stk. 3, 1. pkt.

Ministeriets bemærkninger:

Ifølge lovforslaget skal skolens formål som hidtil være i overensstemmelse med loven, d. v. s. angive at være en fri grundskole i henhold til loven. Der er således ikke tale om en indskrænkning vedr. skolernes formål, heller ikke for nye skoler. Der er efter lovforslaget intet til hinder for, at en skole i sin vedtægt indsetter skolens værdigrundlag, men ministeriet godkender ikke værdigrundlaget.

Bemærkningen giver således ikke anledninger til ændringer af lovforslaget.

Overskydende midler ved skolens nedlæggelse

Danmarks Privatskoleforening (DP) finder, at lovforslagets indsættelse af en ny bestemmelse i friskolelovens § 5, stk. 3, 2. pkt., hindrer, at en skole i sin vedtægt bestemmer, at overskydende midler ved skolens nedlæggelse anvendes til skoleformål på en skole med samme grundholdning som den ophørende skole. DP forslår derfor en omformulering af bestemmelsen i friskolelovens § 5, stk. 3, 3. pkt.

Dansk Friskoleforening er tilfreds med, at Friskolefonden under Dansk Friskoleforening nævnes som mulig modtager af midler fra nedlagte skoler, jf. lovbemærkningerne til forslaget § 6. Foreningen finder dog, at dette også skal være en mulighed for nye skoler.

Ministeriets bemærkninger

Lovforslaget indebærer, at nettoformuen ved skolens ophør skal anvendes til skoleformål, der støttes efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. Lovforslaget hindrer således ikke, at det af en skoles vedtægt fremgår, at nettoformuen ved skolens nedlæggelse anvendes til skoleformål på en skole med samme grundholdning, f.eks. af religiøs eller pædagogisk karakter, som den ophørende skole.

For at imødegå en eventuel tvivl om forståelsen af lovforslaget foreslår ministeriet, at det i bemærkningerne til lovforslagets § 1 præciseres, at der efter forslaget intet er til hinder for, at det af en skoles vedtægt fremgår, at nettoformuen ved skolens nedlæggelse anvendes til skoleformål på en skole med samme grundholdning, f.eks. af religiøs eller pædagogisk karakter, som den ophørende skole.

Lovforslaget indskrænker ikke nye skolers mulighed for at indsætte i vedtægten, at Friskolefonden er mulig aftager af midler fra nedlagte skoler. Ministeriet foreslår af hensyn til at sikre klarhed i lovforslaget en præcisering i lovbemærkningerne af skolernes – herunder også nye skolers - mulighed for at indsætte i vedtægten, at Friskolefonden er mulig aftager af midler ved skolens nedlæggelse. Lovforslagets bemærkninger om Friskolefonden flyttes i den sammenhæng fra bemærkningerne til lovforslagets § 6, stk. 3, til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Velerhvervede rettigheder for de katolske frie grundskoler

Foreningen af katolske skoler i Danmark påpeger i sit høringsvar, at de katolske skoler med Undervisningsministeriet har indgået en aftale om, at den katolske biskop har en godkendelses-/høringsret for så vidt angår 3 forhold i skolernes vedtægter: Skolens formål, principper for bestyrelsessammensætningen og skolens nedlæggelse.

Ministeriets bemærkninger:

Ifølge lovforslagets § 6, stk. 3, finder loven ikke anvendelse, hvor anvendelsen vil stride mod velerhvervede rettigheder i vedtægter, som er godkendt af ministeren. De nævnte forhold og aftalen herom med ministeriet har karakter af velerhvervede rettigheder, som ikke indskrænkes af lovforslaget. For at undgå misforståelser foreslår ministeriet, at lovbemærkningerne til lovforslagets § 6, stk. 3, præciserer velerhvervede rettigheder for eksisterende – men ikke for nye - katolske skoler, jf. drøftelser mellem Undervisningsministeriet og Foreningen af Katolske Skoler i Danmark i 2000.

Skoler med privatretlig status

Dansk Friskoleforening finder, at det af lovbemærkningerne bør fremgå, at der fortsat er enkelte skoler i privateje, og at disse derfor ikke kan være underlagt vedtægtskrav for selvejende institutioner.

Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig (DSSV) bemærker, at DDSV-skolerne har valgt at forblive som foreninger med privatretlig status, der ikke er underlagt vedtægtskrav for selvejende institutioner. Foreningen ønsker denne status bevaret.

Ministeriets bemærkninger:

Ifølge friskolelovens § 5, stk. 10, kan frie grundskoler, som ved lovens ikrafttræden ikke var selvejende institutioner, opretholde deres hidtidige status. Der er således allerede lovgivet herom.

Bemærkningerne giver således ikke anledninger til ændringer af lovforslaget.

Børnehavedrift og dagtilbud

Dansk Friskoleforening finder ikke, at lovforslaget afklarer, hvorvidt en skoles vedtægt skal indeholde særlige formål for børnehavedrift samt bestemmelser fra dagtilbudsloven.

Ministeriets bemærkninger

For så vidt angår drift af børnehave eller dagtilbud er retsstillingen fortsat, at det skal fremgå af skolens vedtægt, om skolen har en børnehave eller dagtilbud, men vedtægten skal ikke indeholde nærmere om formål m.v. for børnehave og dagtilbud.

Denne bemærkning giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Forholdet mellem bestyrelse og generalforsamling

Dansk Friskoleforening anser det for afgørende, at der ikke sker en indskrænkning i en generalforsamlings eventuelle beføjelser.

Ministeriets bemærkninger

Det er ikke planen at indskrænke generalforsamlingens beføjelser.

Bemærkningen giver således ikke anledninger til ændringer af lovforslaget.

2.2. Frie kostskoler (Lovforslagets § 2)

Forholdet mellem bestyrelse og skolekreds/generalforsamling

Foreningen af Frie Fagskoler er positiv overfor forslaget om forenkling, men er bekymret for, at forslaget indebærer en ministeriel adgang til at regulere forholdet mellem bestyrelse og generalforsamling/skolekreds.

Folkehøjskolernes Forening i Danmark finder det afgørende, at vedtægter og vedtægtsændringer kun kan godkendes efter, at skolens bagland (skolekreds/generalforsamling) har taget stilling hertil.

Efterskoleforeningen ønsker, at baglandets (skolekredsens/generalforsamlingens) interesser sikres i lovforslaget. Foreningen finder endvidere forholdet mellem generalforsamlingen uklar og ønsker det sikret, at bestyrelsen ikke har mulighed for grundlæggende at omlægge en skoles virksomhed uden en godkendelse på en generalforsamling.

Ministeriets bemærkninger:

Lovforslaget ændrer ikke ved, at det fortsat er den enkelte skoles procedurer for vedtægtsændringer, der er gældende, og at bestyrelsens ansvar for skolens vedtægt skal respektere disse procedurer. Lovforslaget ændrer således heller ikke på de procedurer, hvor det er fastsat, at vedtægten og vedtægtsændringer skal vedtages af skolens generalforsamling før bestyrelsens fastsættelse heraf.

Samtidig ændrer lovforslaget ikke ved den gældende § 7, stk. 1, i lov om frie kostskoler, hvorefter det er bestyrelsen, der har det overordnede ledelse af skolen og er ansvarlig over for børne- og undervisningsministeren og for folkehøjskoler over for kulturministeren. Bestyrelsen er endvidere ansvarlig over for skolekreds eller repræsentantskab, jf. gældende lovs § 7, stk. 1, 2. pkt. Lovforslaget ændrer således heller ikke ved den nugældende bestemmelse i lovens § 6, stk. 1, nr. 3, hvorefter skolens skal have en skolekreds eller et repræsentantskab, der står bag skolens oprettelse og virksomhed.

Bemærkningerne giver således ikke anledninger til ændringer af lovforslaget.

Værdigrundlag

Folkehøjskolernes Forening i Danmark finder, at skolekredsens indflydelse med lovforslaget svækkes om følge af, at skolens værdigrundlag ikke længere skal indskrives i vedtægten, men alene kræves offentliggjort på skolens hjemmeside og finder dette i modstrid med de intentioner, der lå bag vedtagelsen af lov nr. 479 af 31. maj 2000 om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler (frie kostskoler).

Efterskoleforeningen har ikke indvendinger imod, at værdigrundlaget kan - men ikke skal - indgå i skolens vedtægt. Foreningen ønsker dog, at det er den kompetente forsamlings vedtagelsesdato og ikke offentliggørelsesdatoen, der er ikrafttrædelsesdato.

Ministeriets bemærkninger

Med lovforslaget er det frivilligt for de frie skoler, herunder de frie kostskoler, at indføje skolens værdigrundlag i skolens vedtægt, men ministeriet godkender fremover ikke værdigrundlaget.

For så vidt angår ikrafttrædelsesdato kan en ændret vedtægt og et ændret værdigrundlag offentliggøres på skolens hjemmeside umiddelbart efter, at vedtægtsændringerne er vedtaget og fastsat i overensstemmelse med de regler for vedtægtsændringer, der er fastsat i skolens vedtægt. Det er således muligt for skolerne at sikre, at ikrafttrædelsesdatoen både følger offentliggørelsen på skolens hjemmeside og vedtagelse/fastsættelse af vedtægtsændringerne ifølge skolens vedtægt.

På baggrund af bemærkningerne fra Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark foreslår Ministeriet for Børn og Undervisning og Kulturministeriet, at det indføres i lovforslaget, at folkehøjskolernes vedtægter skal indeholde skolens værdigrundlag. Bemærkningerne giver ikke anledning til yderligere ændringer af lovforslaget.

Skolens formål og skolens anvendelse af midler

Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark bemærker, at lovforslaget indebærer en stramning af skolernes anvendelse af skolens midler, idet foreningen henviser til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 2, hvorefter overskydende midler ved skolens nedlæggelse anvendes med ministerens godkendelse til skoleformål, der støttes i henhold til loven. Foreningen henviser i den forbindelse til folkehøjskolernes mulighed for at drive aktiviteter uden for lov om frie kostskoler.

Ministeriets bemærkninger:

FFD's bemærkning synes at bero på en misforståelse af lovforslagets bemærkninger, der alene angår overskydende midler ved skolens nedlæggelse.

Ministeriet foreslår på den baggrund, at det i lovbemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2, præciseres, at den foreslåede bestemmelse indebærer, at overskydende midler ved skolens nedlæggelse med ministerens godkendelse anvendes til skoleformål, der støttes i henhold til loven.

Ministerens godkendelse af vedtægtsændringer

Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark finder det uklart, hvorfor lovforslaget ifølge bemærkninger til § 2, nr. 1, vil nødvendiggøre, at der foretages andre justeringer i tilskudsbekendtgørelsen for frie kostskoler, herunder om hvornår ministerens godkendelse af vedtægterne er påkrævet, når det fremgår af lovforslaget, at det alene er ved institutionens oprettelse, sammenlægning og spaltning.

Ministeriets bemærkninger:

Ifølge § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 604 af 24. juni 2004 om tilskud til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) skal vedtægtsbestemmelser og ændringer heri godkendes af Undervisningsministeriet, ligesom det fremgår af § 12, stk. 1, i bekendtgørelsens bilag 1 (standardvedtægten for frie kostskoler), at vedtægtsbestemmelser og ændringer heri skal godkendes af Undervisningsministeriet. Forslaget indebærer således, at tilskudsbekendtgørelsen for frie kostskoler justeres bl.a. for så vidt angår disse bestemmelser.

Bemærkningerne giver således ikke anledninger til ændringer af lovforslaget.